

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

W E S R Z O D E ̇ D N I A 19. S I E R P N I A R O K U 1767.

Z T U R E K

Z Carogrodu d. 25. Czerwca.

Temi dniami *Reis-Effendi* albo Minister spraw Cudzoziemskich kazał Posłowi pewnego Dworu oznaymiec: żeby doniósł swemu Panu, że Porta Ottomańska ma do niego od ostatniey wojny pretenzye za żywność i inne potrzeby woyskowe, które z *Woloch* dla inney drugiey potęgi były wyprowadzane. Ponieważ zaś Posel pewną miał wiadomość, że *Reis-Effendi* domagał się tego

długu od Posła pomienicney drugiey potęgi; odpowiedział zatym: iż darmoby pisał do swego Dworu w tym interessie, gdyż pewien jest, że naymnieyszego halerza tego długu wypłacić nie zechce. *Reis-Effendi* kazał, potym opowiedzieć, iż ieśliby dług nie wypłacono, może Posła potkać iatka przykrość. Posel dopiero domagał się, aby ta deklaracya na piśmie mu dana była. Następnego dnia iednak gdy pomieniony Posel dopraszał się wizyty

pożegnania u Wezyra, *Reiss-Effen-*
di oświadczył ku niemu przy-
iażń pretensyi zaniechawszy.

Z Carogrodu d. 28. Czerwca.

Aslan Geray Han Zatarski umarł
dnia 30 przeszłego miesiąca w
Kautschan w *Bessarabii*. Sultan
mianował na jego miejsce *Ma-*
xuda Gereja Hanem Syna *Selame-*
ta Gereja Hana. Wyjechał dziś do
Szarain swego w *Karagacz* nad Por-
tem leżącego, gdzie przez wiel-
kie upały letnie ma zostawać.

Z PORTUGALII.

Z Lizbony d. 1. Lipca.

Wyprawa, do której okręty
przygotowano, jeszcze jest taie-
mna. Codzień nowe o niej po-
wieści mamy. Niektórzy twier-
dzą, że iedynie ma za cel wzmo-
cnienie Garnizonów w Anery-
ce, gdzie *Wicerey de Rio Janeiro*
znaczną liczbę woyska zaciąga.
Okręty chociaż są na pogotowiu,
nie zaraz iednak pod żagle wy-
nida, gdyż muszą czekać na Of-
ficerów Cudzoziemskich, mię-
dzy którymi będzie się znaydo-
wał i Generał *Böhme* Bremeh-
czyk. Dnia 24 przeszłego mie-
siąca Infant Don *Pedro* dawał
wielką ucztę dla Króla Jmci i
Familii Królewskiej w Pałacu
swoim polnym nazwanym *Que-*
lus. Spuszczono bawolów, po-

tym nastąpił koncert, na którym
Królowa z Infantkami spiewała.

Z W Ł O C H

Z Genui d. 7. Lipca. Z Li-

worny mamy wiadomość, że Sta-
tek Korfykański przy wyjściu
rzeki *Arno* opanował Genuęńską
Galerę, z której ludzie wpływ
się ratowali. Kapitan Genuęń-
ski przełożył zaraz Wielkorząd-
cy Liworneńskiemu, iż okręt
wzięty przy brzegu nie może
być poczytany za sprawiedliwą
zdobycz, dla czego Wielkorząd-
ca zwycięzców i zwyciężonych
póty w Porcie przytrzymał aż
od W. Xiążęcia w tej mierze ro-
skaz odbierze.

Z F R A N C Y I

Z Compiègne d. 22. Lipca.

Dnia 19 tego miesiąca stanął tu
Xiążę d'York Brat Króla Angiel-
skiego i był prezentowany Kró-
lowi Jmci i Familii Królewskiej
pod imieniem Hrabi d'Ulster. Pięć
Regimentów piechoty Francu-
skiej, i cztery Szwajcarskiej o-
debrały rozkaz, aby przy końcu
tego miesiąca stanęły pod *Soissons*.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 22. Lipca.

Lord *Clive* nie tylko będzie wy-
niesiony na Xiążęcą godność,
ale też będzie miał w nowym
Ministerjum znaczny urząd. Po-

nieważ Hrabia d' Oyras Minister Portugalski nowe coraz trudności wynayduie do uczynienia z Anglią ugody, Pan Littleton wyiedzie do Lizbony z Flotą tak dla przyspieszenia zawarcia Traktatów handlowych, iako też dla uwolnienia niektórych więźniów, Szlachty pierwzey Portugalskiej, także dla przywrócenia do Ojczyzny wypędzonych z Luzytanii Don Andrade i Don Jana de Braganza. Panowie tameczni profilu o to usilnie Dworu naszego. Nadto Anglia postanowiła domagać się wrócenia kosztówłożonych pod czas przeszley wojny na obronę owego Królestwa. Już Portugallia obiecuie zanie ustąpić Anglikom wypu *Tercera*. W Anglii spokojność panuie, chociaż częste są Ministrów odmianny. Wszyscy żądają aby Lord --- oddalił się od Dworu do swoich Dóbr Szkockich. Hrabia de Chatham cale powagę utracił, iuż niektóre Osady, co zamyslały statui dla niego wystawić, odmieniły swe myśli. Podobno dla ustawiezney słabości utracił on przymioty Pitta. Ma za tym wyiechać do Francyi na Hrabieki. Kreekowie ieszcze wiódą okrutną wojnę z Choktawsa-

mi. Niewolników w potyczce wziętych pieką przy wolnym ogniu. Te nieprzyjaźni dwóch wielkich Indyjskich narodów wielkie czynią przeszkody handlowi tamiecznemu Angielkiemu. Atta Kulla Kulla z Choctoe przybył li do Charlestown dla umówienia się z Wielkorządcą o ubeśpieczeniu handlu. Pan Jan Wilkes pierwszą część Historyi Angielkiej od siebie napisaney przesłał do iednego Drukarza Londyńskiego, od którego za to wziął 900 Gwineów.

Z Londynu d. 24. Lipca.

Xieźna Jeymć Poniatowska, która temi czasami tu stanęła, była prezentowana Królowi Jmci i Famlii Królewskiej, od którego z wielkim okazaniem honoru i dystrynkcyi jest przyjęta. Szlachta tuteysza i Ministrowie Czodziemscy usilnie starają się przyjemnym Jey uczynić tuteysze mieszkanie, onegdaj znaydowała się ta Xieźna Jeymć na okazaley uczcie, która dla niej była sprawiona w Pałacu polnym Lorda Spencer w *Wimbleton*. Admiralicya wydała rozkazy, aby wszystkie okręty należące opatrzone były. Na mieysce Hrabie de Guerchy Pośła Francuskiego przyiedzie wkrótce z Francyi

Hrabia *de Chatelet*. Przy brzegach *Kartageny* Amerykańskiej znalazła żwawa potyczka między Hiszpańskim i Angielskim okrętem. Hiszpani przegrali.

Z N I E M I E C

Z Lipska d. 3. Sierpnia.

Z Paryża mamy, że tam jeden lekarz wynalazł i licznemi doświadczeniami zalecił sposób Elektryzowania całych Jzb. co wielce jest pożytecznie dla chorych, gdyż przez wzbudzone na powietrzu ognie wapory szkodliwe trawia się i powietrze się odmienia tak w subtelnych cząstkach, jakiej Elektryzacya jest subtelności. Listy z Szwecyi upewniały, że wszystkie przepisy szkody do zupełnego zawarcia Traktatów posilkowych między Anglią i tameczną Koroną są zniesione, i skutek ich ma nastąpić zimy następującej. Z Anglii oznajmują, że nowe trudności wynalazł Hrabia *d' Oyras* Minister Portugalski na przeciągnięcie negocyacyi względem handlu Angielskiego. Familie Luzytańskie *Lorno, Ribeira i Ovidos* udały się do Dworu Londyńskiego prosząc o wstawienie się względem uwolnienia niektórych Pandów swego narodu tak od wygnania iako też z więzienia.

Z Lipska d. 5. Sierpnia.

Z Wiednia mamy pewną wiadomość, że z tamtąd będzie wysłana Kommissya do *Kroacyi*, która nie tylko rozporządzi krajem postanowienie, ale też namieściwszy stół iako w *Presburku* ustanowi. Już wtey mierze są wydane Instrukcyje do *Agram*, gdzie Sady te mają być założone. Cesarz Jmć wyiedzie z *Arcy-Xiężniczką Jozefą* przyśła Królową *Neapolitańską* do *Włoch*. Będą przynim Hrabia *de Dietrichstein* Koniuszy *W. Baron de Reischach* Podkomorzy i Hrabia *de Nostitz*. Incognito pod imieniem Hrabiego Tyrolskiego tę podróż odprawi.

Z SZWECYI.

Z Sztokholmu d. 10. Lipca.

Przy końcu tego miesiąca będą wysłane roczne podarunki do Algieru. Składają się one z 500 dębowych, a 1000 sosnowych dyków, 500 sosnowych belek, 1000 łódów flintowych i 5000 kul armatnych. Algierska Regencya domaga się wprawdzie większych, lecz nam sprawiedliwość powiększyć ie niepozwała. A przytym terazniejszy Dey nie tak jest skłonny do nieprzyjaźni z Szwecyą, iako przeszły.

Num: 66.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH
WE SRZODE DZIA 19. SIERPNIA ROKU 1767.

Z *Amsterdamu* d. 28. *Lipca*. W Poniedziałek przeszły Pa-
nowie *Pingrè* i *le Roi* za pozwoleniem Margrabi *de Courtenvaux*
wyiechali ztąd dla widzenia Miast *Harlem*, *Leyde* i *Hage*. W nie-
bytności ich będzie czynił obserwacye Pan *Messier* w Admira-
licyi tuteyszey, gdzie są od kilku dni Instrumenta Matematy-
czne złożone zgodne do uważenia i doświadczenia zegaru dłu-
gości, który wielką nam czyni nadzieję. Czekamy niecierpli-
wie na zakończenie pracy tych Filozofów, z ktorey chyba za
powróttem ich do Francyi będziemy pożytkować, kiedy tutey-
sze obserwacye będą zniezione z czynionemi na innych miey-
scach. Margrabia *de Courtenvaux* postanowił tego tygodnia do
Francyi powrócić. Pan ten pracujący około dobra publiczne-
go wszelką odebrał pomoc w *Hollandyi*.

Od *Rzeki Dunaju* d. 16. *Lipca*. Po żniwie zaraz Regiment-
ta Jazdy i Piechoty Cesarzkiej rozłożą się obozami w *Węgrzech*
i *Czechach*. Już ze Dworu wydane są rozkazy, aby się ściaga-
ły na wyznaczone mieysca. Generałowie i Oficerowie gotu-
ją się do podróży. W *Kittsee* w *Węgrzech* będzie wystawiona
Forteca z drzewa, którą w przytomności Dworu woysko obłę-
że i ma dobywać według sztuki Rycerskiej. Nowa Ekono-
mia w Woysku Cesarzkim weźnie swój początek w *Wrześniu*
następującym. Kwatermistrzowie i Furerowie woyskowi po-
dziękowali za urzędy. Leytnanci mają ośmiu, a Podleytnanci

sześciu złotych większą miesięczną pensją, z tym obowiązkiem, aby swoim kosztem utrzymywali konia. Kapitan na 10 złotych na miesiąc płacę ma zmniejszoną, może jednak w nagrodę za to szesnastu żołnierzom razem dać urlaub, a lenung ich sobie odebrać.

Od Rzeki Dunaju d. 18. Lipca. Jdzie w tych krajach pogłaska, że Xiążę Herakliusz znaiomy światu przez swoje męstwo przeciw Turkom okazane przybył *incognito* do Wiednia, i zamysła tymże sposobem zwiedzić Niemcy, Anglią i Francją. Różne wiadomości o tym Xiążęciu, o którego zamysłach i przedsięwzięciach odważnych przeciw Porcie Ottomańskiej wątpić nie można, podaje nam do uwagi: ieśli Pan, który dosyć ma myśleć około rozporządzenia wewnętrznego własney Oyczyzny, może mieć czas porzuciwszy domowe interessa, i żadney teraz nie spodziewając się krucyaty do obiechania Europy. Podobno ostatnie Jego sprawy podały komu do myśli, aby pogłoskę wyższą układając baieczną o Rycerzu Historyą rozsiał.

Z Wurtemberskiego Xięstwa d. 25. Lipca. Do tych czas trwające rządy Hrabi *de Montmartin* tym większey godne są zalety, iż potrafiły zjednoczyć umysły poróżnione tutejszych Standów. Obiecały one wszystkie długie Xiążęce wypłacić i swoim kosztem Zamek odnowić, ponieważ Xiążę znowu postanowił mieszkać w Stutgardzie. Wszystkie Trybunały przeniosła się z *Ludwigsburg* do pomienionego Miasta.

Z WARSZAWY DNIA 19. SIERPNIA.

Jmć X. Visconti Arcy-Biskup Efeseński przeszły Nuncyusz tutejszy Rzymski po sześcioletnim zakończeniu Nuncyatury swoiey dnia onegdajszego, pożegnawszy Króla Jmci P. N. M. i Panów tu przytomnych, wyjechał ztąd do Wiednia dla sprawowania podobney tamże Funkcyi swoiey.

Jhmć XX. Giedroyć Biskup Infantki, Rlaucour Biskup Ptolomadeycki, Prezydent Trybunału Prowincyi Wielko-Polskiej, i inni świeżo nadiechawszy tu, dnia zaonegdajszego mieli honor powitania Króla Jmci P. N. M.

Z okoliczności nadchodzących Seymików Poselskich Jhmć

PP. Ogłński Wileński, Sołtyk Łęczycki Woiewodowie, i inni tu przytomni pożegnawszy Najjaśniejszego Pana, wyiechali ztąd, zkaż także Jmć P. Paciey Strażnik W. W. X. Litewskiego, i inni w tych dniach oddali się.

Podać się do wiadomości, iż Jmć P. Kazimierz Przyszychocki Obywatel Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, teraz mający lat czterdzięci, przed lat dwanaście; pojechałszy od swoich w Mysłi tentowania szczęścia, Bratu swemu i Siostrze żemężney Rodzonym, w dziedzielnicy substańcy równie do tego trzech rodzeństwa należący, siedzącym, żadney o sobie nie dać wiadomości, dla czego prosi toż Rodzeństwo jeżeliby kto tego Jmci P. Kazimierza Przyszychockiego znał, albo wiedział gdzie się znajduje, żyje, lub umarł, aby dał wiedzieć napisawszy na Poczcie Brzeską Litewską do Jmci P. Józefa Byłsiego Łowczego Nadwornego Litewskiego.

Szymon Sohl czyli podszwa, rodem ze Śląska z Gór Tarnawskich, mający lat około 57, twarzy pociągłej, chudy i mizerny, włosów swych, umiętący po Polsku i Niemiecku, konfztu Kapeluszniczego, ożenivszy się na Górach Tarnawskich z Heleną Gustoffową, i z nią przez niejakie czas pomieszkawszy, odszedł od niej, i już od lat dwunastu nie powraca do Zony swojej, który jeżeliby się gdzie znajdował, lub kto o nim wiedział, czy żyje lub umarł, uprasza wspomniona Zona jego aby dał znać przez Poczcie, lub na Tarnawskie Góry, do tamtejszego Jmci X. Plebana, lub też do Prześwietnego Konsystorza Generalnego Krakowskiego.

Z Potworowa Dobra Jmci P. Podkańskiego Podkomorzego Sandomirskiego dnia 9 Sierpnia, uszło dwóch ludzi poddanych pomienionego Jmci P. Podkomorzego: jeden z kuchni, miernego wzrostu, krepy w sobie, ospowaty trochę, twarzy puciołowatry, lat 23 mający, w żupanie szarym z sznurkiem zielonym, i potrzebami zielonemi, na imię Felix. Drugi Masztalerczyk Piotr w żupanie także szarym nowym z zielonemi potrzebami, młody, lat tyleż mający, wzrostu dobrego, według lat, ktoby o nich miał jaką wiadomość, a dał znać Jmci P. Za charya-

szewiarzowi Sekretarzowi Poczty Generalney Warszawskiej, będzie miał za to powinna wdzięczność.

Znajduie się na Lesznie, za Pałacem Jmci P. Kanclerza Koronne-
go, u Jeymci Pani Pułkownikowej Tessy, Karetą nową na cztery osoby
czerwoną trypq wybitą; pakowna, mocna wygodna, i na wrząd do od-
prawienia naydalszych dróg sporządzona, a to za cenę bardzo pomier-
ną Czerwonych Złotych 66.

Podacie się do wiadomości, iż Jmci P. Ryszewskiemu Generałowi
Adjutantowi B. W. K. uciekł z Rawy Czek służący, nazwiskiem An-
toni Olszewski, który miał być rodem z Pułtuska, wzrostu dobrego,
okragłej czarniawey twarzy, wąsik ma czarny niewielki, trochę zakrę-
cony, oczu i brwi ciemnych, cięszko ma trochę wymowę, albo raczej
gadając zaikiwa się, i czoło marszczy, pisać i czytać umiejący, [po-
wiedał, że służył kiedyś lat temu kilka u Jmci P. Starosty Borzechow-
skiego] który dnia 15 Sierpnia dobrawszy się do szkatułki Pańskiej
ukradł z niej Czerw. Złot; kilkadziesiąt w Złocie, takż odbił Sepst
z którego wziął Kontusz sukna Angielskiego Porcelinowego koloru, Żu-
pan biały sam bez się materyi Tureckiej wpaski drobne, takż lokci kil-
ka materyi teyż, Pasów bogatych dwa, 1. Bagdacki różowy ze złotem,
po którym w polach winnogronne listeczki zielone, mało zażywany, a
drugi Chiński na obydwie strony równy, niby w Karpią łuszczykę ze
złotem, Franzla u niego złota futra, szlaki zaś zielone, a na nich gwiazde-
czki czerwone wyrabione, wcale ieszcz nie zażywazy, czapkę z czar-
nym barankiem, białym Wierzchem różową podbitą kitayką, i in-
nych wiele rzeczy z bielizny &c. na nim zaś Suknie zielone ordyna-
rynego sukna, Oponcza norderu ciemnego, kuczbaię czerwoną podszy-
ta, takż wziął z sobą żupan niebieski dryliskowy w paski Pajucki
z zakładanemi na przodku połami, takż żupan sukienny niebieski na-
krąpiany; którego gdyby kto przedając te rzeczy poszłakował lub zła-
pał, niechay da znać na Poczcie do Rawy, albo liteż w Warszawie do Jmci
P. Niedzielskiego Sekretarza J. K. Mci mieszkającego na przeciw Mary-
willu, za co niezawodnie w nadgodę za satygę odbierze Czerw. Złot. 10.
oraz wszelkie w tey okoliczności czynione expensy onemu powrócone będą.